

II. ERANSKINA

GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA, MERKATU OFIZIALETAN NEGOZIATUTAKO BALOREAK JAULKITZEN DITUZTEN AURREZKI-KUTXEZ BESTELAKO ERAKUNDEENA

JAULKITZAILEAREN IDENTIFIKAZIO-DATUAK

ERREFERENTZIAKO EKITALDIAREN AMAIERAKO DATA

2017-12-31

IFK

F75076935

SOZietatearen izena

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CREDITO

EGOITZA SOZIALA

JOSE MARIA ARIZMENDIARRIETA PASEALEKUA, ZK.G., ARRASATE, GIPUZKOA

GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA, MERKATU OFIZIALETAN NEGOZIATUTAKO BALOREAK JAULKITZEN DITUZTEN AURREZKI-KUTXEZ BESTELAKO ERAKUNDEENA

A JABETZAREN EGITURA

A.1 Esan nor diren entitateko akziodun edo partaiderik garrantzitsuenak, ekitaldiaren itxiera-datan:

Akziodunaren edo partaidearen izen soziala	Kapital sozialaren %-a
LAGUNARO EPSV	% 15,26

A.2 Adieraz itzazu, dagokionean, akziodun edo partaiderik garrantzitsuenen artean egon litezkeen familiako, merkataritzako, kontratuko edo sozietateko harremanak (entitateak ezagutzen baditu), garrantzi txikikoak eta merkataritza-trafiko arruntak sortutakoak salbu utzita:

A.3 Adieraz itzazu, dagokionean, akziodun edo partaiderik garrantzitsuenen eta entitatearen artean egon litezkeen merkataritzako, kontratuko edo sozietateko harremanak, garrantzi txikikoak eta merkataritza-trafiko arruntak sortutakoak salbu utzita:

A.4 Adierazi, dagokionean, boto-eskubidea erabiltzeko dauden mugak, bai eta kapitalean partaidetzak erosteko edo eskualdatzeko dauden mugak ere:

Bai X

Ez

Mugen azalpena

Kooperatiben legerian agindutakoaren arabera, bazkide pertsona juridikoak ezin du kapitalaren % 20tik gorako partaidetzarik edo boto-eskubiderik izan. Orobat, bazkide pertsona fisikoak ezin du kapitalaren % 2,5etik gorako partaidetzarik edo boto-eskubiderik izan.

B BATZAR OROKORRA EDO PAREKO ORGANOA

B.1 Aipa itzazu Batzar Orokorra edo pareko organoa eratzeke zer quorum dauden, estatutuetan ezarritakoaren arabera. Esan ezazu zertan ez duen antzik Kapital Sozietateen Legean (KSLan) aurreikusitako minimoen erregimenarekin edo aplikatu behar zaion araudiarekin.

Kooperatiben legerian ezarritakoari jarraikiz, hartu beharreko erabakia edozein delarik ere, Batzar Nagusia lehen deialdian baliozki eratzat joko da, bazkideen erdia baino gehiago bertaratu edo ordezkatzan denean, eta, bigarren deialdian, bazkideen % 5 gutxienez edo 100 bazkide bertaratzan direnean.

B.2 Azal ezazu zein den sozietate-erabakiak hartzeko erregimena. Esan ezazu zer alde duen KSLan aurreikusitako erregimenarekin edo aplikatu behar zaion araudiarekin.

Kooperatiben legeria aplikatuz, baliozki emandako botoen erdia baino gehiago behar izango da erabakiak hartzeko. Bat-egiteak, banantzeak, obligazioen eta beste balore batzuen jaulkipenak edota estatutuen aldaketak egiteko, bertaratuta edo ordezkatuta dauden bazkideen botoen bi herenak behar izango dira gutxienez.

B.3 Labur itzazu txosten honek aipagai duen ekitaldian batzar orokorrek edo pareko organoek hartutako erabakiak eta erabaki horien alde emandako botoen ehunekoak.

Ekitaldian, 2017ko apirilaren 1eko Batzar Nagusiak erabaki hauek hartu zituen, eta hauek izan ziren aldeko botoen ehunekoak:

- Hiru bazkide izendatzea, zegokion batzarraren akta onesteko (aho batez).
- Entitateari eta haren talde bateratuari buruzko urteko kontuak eta gestio-txostena onestea (aho batez).
- Kapital sozialerako interesak ordaintzea (aho batez).
- Ekitaldiko soberakin erabilgarriak banatzea: % 10 Heziketako eta Sustapeneko Fondora, % 15 Kooperatiba arteko Fondo Sozialera, % 25 kooperatiba-itzulkinetara eta % 50 Nahitaezko Erreserba Fondora (aho batez).
- Heziketako eta Sustapeneko Fondotik % 10,11 bertan banatzea, % 11,45 banaketa orokorrerako uztea eta % 78,44 Mondragonen kooperatiba-erakundeak finantzatzeko eta Heziketako eta Kooperatiba arteko Sustapeneko Fondorako ekarpenetarako erabiltzea (aho batez).
- Bazkide berriek kapital sozialari egin beharreko ekarpenak eta sarrera-kuotak onestea (aho batez).
- 2017an kapital sozialari egin beharreko ekarpenen interesa 2018ko Batzar Nagusiak zehaztuko duela finkatzea. Dena den, zenbatekoak kontuan ordaintzeko eskumena izango du Kontseilu Errektoreak (aho batez).
- 2017ko ekitaldiko urteko kontuak ikuskatzeko Pricewaterhousecoopers izendatzea berriro (aho batez).
- Kontseilu Errektorearen zati bat berritzea (aho batez).
- Kontu-hartzaileak berritzea (aho batez).
- Errekurtso Batzordea izendatzea (aho batez).

B.4 Adieraz ezazu entitatearen webgunearen helbidea, eta gobernu korporatiboari buruzko informaziora nola iristen den.

Gobernu Korporatiboaren edukira iristeko, entitatearen webgune orokorrean —www.laboralkutxa.eus— edo webgune korporatiboan —<http://korporatiboa.laboralkutxa.com>— sartu behar da eta «Gobernu korporatiboa eta ordainsari-politika» atalean klik egin.

B.5 Adieraz ezazu entitateak jaulkitako baloreen edukitzaileen sindikatuek, horrelakorik badago, bilerarik egin duten, txosten honek aipagai duen ekitaldian egindako bilerek zer xede izan duten eta zer erabaki nagusi hartu dituzten.

Ez da eratu entitateak jaulkitako baloreen edukitzaileen sindikaturik.

C ENTITATEKO ADMINISTRAZIOAREN EGITURA

C.1 Administrazio-kontseilua edo -organoa

C.1.1 Esan ezazu zein diren administrazio-organoko kontseilari edo kideen gehieneko eta gutxieneko kopuruak, estatutuetan aurreikusitakoaren arabera:

Organoko kontseilarien/kideen gehieneko kopurua	13
Organoko kontseilarien/kideen gutxieneko kopurua	12

C.1.2 Bete ezazu administrazio-kontseiluko edo -organoko kideei eta haien izaerari buruzko taula hau:

ADMINISTRAZIO-ORGANOKO KONTSEILARIAK/KIDEAK

Administrazio-organoko kontseilariaren/kidearen izena edo izen soziala	Ordezkaria	Azken izendapenaren eguna
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ		2015-07-29
MARÍA CARMEN IÑURRIA LANDERAS		2015-07-29
ELENA ZARRAGA BILBAO		2015-07-29
JAVIER OLEAGA MENDIARACH		2015-07-29
AINHOA GALLASTEGUI MARTÍNEZ		2015-07-29
ADOLFO PLAZA IZAGUIRRE		2015-07-29
LUIS MARIA UGARTE AZPIRI		2017-07-27
PABLO LUIS BRINGAS VELEZ		2017-07-27
FRANCISCO JOSE DEAN PUEYO		2017-07-27
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO		2017-07-27
MARIA ESTHER KORTA ERRAZKIN		2017-07-27
NAGORE LARRABEITI LIBANO		2017-07-27

C.1.3 Aipa itzazu, dagokionean, entitatearen taldeko kide diren beste erakunde batzuetan administratzaile- edo zuzendari-karguak betetzen dituzten administrazio-kontseiluko edo -organoko kideak:

Administrazio-organoko kontseilariaren/kidearen izena edo izen soziala	Taldeko erakundearen izen soziala	Kargua
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	SEGUROS LAGUN ARO SA	LEHENDAKARIA
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	SEGUROS LAGUN ARO VIDA SA	LEHENDAKARIA

C.1.4 Bete ezazu taula hau administrazio-kontseilua eta haren batzordeak osatzen dituzten kideen kopuari buruzko informazioarekin, bai eta azken lau ekitaldietan izan duen bilakaerari buruzkoarekin ere.

	Kontseilari-kopurua							
	2017ko ekitaldia		2016ko ekitaldia		2015eko ekitaldia		2014ko ekitaldia	
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%
ADMINISTRAZIO-KONTSEILUA	6	% 50,00	3	% 21,00	3	% 21,00	3	% 21,00
IKUSKARITZA-BATZORDEA	2	% 67,00	2	% 67,00	2	% 67,00	2	% 67,00
IZENDAPENEN BATZORDEA	2	% 40,00	0	% 0,00	0	% 0,00	0	% 0,00
ORDAINSARIEN BATZORDEA	2	% 40,00	0	% 0,00	0	% 0,00	0	% 0,00
ARRISKU-BATZORDEA	3	% 60,00	2	% 40,00	2	% 40,00	1	% 20,00

C.1.5 Bete ezazu ekitaldian zehar sortutako administrazio-organoko kontseilari edo kideen ordainsari agregatuari buruzko taula hau:

Ordainketaren kontzeptua	Mila eurokotan	
	Indibiduala	Taldekoa
Ordainsari finkoa	135	0
Ordainsari aldakorra	26	0
Dietak	0	0
Beste ordainsari batzuk	0	0
Guztira	161	0

C.1.6 Identifika itzazu administrazio-organoko kontseilari edo kide exekutiboak ez diren goi-zuzendaritzako kideak, eta adieraz itzazu ekitaldian zehar horien alde sortutako ordainsari guztiak:

Izena edo izen soziala	Kargua
JULIO GALLASTEGUI ZUBIZARRETA	Zuzendari nagusia
CARLOS OSES IRULEGUI	Zuzendariondoko orokorra eta Area Komertzialeko zuzendaria
OSCAR EGUSKIZA SIERRASESUMAGA	Arriskuen Areako zuzendaria
JOSU ARRAIZA MARTÍNEZ DE LAGRAN	Baliabideen Areako zuzendaria
XABIER EGUIBAR GAINZA	Negozio Garapenaren Areako zuzendaria
JOSÉ ANTONIO UNANUE ETXEBERRIA	Finantzen Areako zuzendaria
NURIA AGUIRRE UNZUETA	Gestio Sozialeko zuzendaria

Goi-zuzendaritzako kideen ordainsari guztiak (mila eurokotan)	1.013
--	--------------

C.1.7 Esan ezazu ia kontseiluaren estatutuetan edo araudian administrazio-organoko kontseilari edo kideen agintaldi-mugarik dagoen ezarrita:

Bai

Ez

C.1.8 Adieraz ezazu administrazio-kontseiluari edo -organoari onesteko aurkezten zaizkion urteko kontu indibidual eta bateratuak aurrez ziurtatuta dauden ala ez.

Bai

Ez

Dagokionean, identifika itzazu entitatearen urteko kontu indibidual eta bateratuak ziurtatu dituzten pertsonak, administrazio-kontseiluak edo -organoak onets ditzan:

C.1.9 Azal itzazu administrazio-kontseiluak edo -organoak ezarrita dituen mekanismoak, halakorik badago, prestatutako kontu indibidual eta bateratuak Batzar Nagusian edo horren pareko organoan auditoretza-txostenean salbuespenak dituztela aurkeztea eragozteko.

Kontseilu Errektorearen araudiak Ikuskaritza Batzorde bat arautzen du, eta berari esleitzen dio informazio finantzario arautua prestatu eta aurkezteko prozesua ikuskatzeko eginkizuna. Ildo beretik, haren eginkizuna da barne-kontrolerako sistemen eraginkortasuna ikustatzea.

C.1.10 Administrazio-kontseiluko edo -organoko idazkariak kontseilari-izaera du?

Bai

Ez

C.1.11 Adieraz itzazu, horrelakorik balego, ikuskatzailearen, finantza-analisten, inbertsio-bankuen eta kalifikazio-agentzien independentzia babesteko ezarritako mekanismoak.

Kontseilu Errektorearen araudiak Ikuskaritza Batzordea xedatzen du, eta berari esleitzen zaio kontu-auditoretzarekin edo auditoretza-sozietateekin harremanak lotu eta euren independentzia arriskuan jar lezaketen gaien inguruko informazioa jasotzeko eginkizuna. Hala, independente direla idatziz berresteko eskatzen zaie, urtean behin.

C.2 Administrazio-kontseiluko edo -organoko batzordeak

C.2.1 Zerrenda itzazu administrazio-kontseiluko edo -organoko batzordeak:

Batzordearen izena	Kide-kopurua
IKUSKARITZA-BATZORDEA	3
IZENDAPENEN BATZORDEA	5
ORDAINSARIEN BATZORDEA	5
ARRISKU-BATZORDEA	5

C.2.2 Esan ezazu zein diren administrazio-kontseilu edo -organoko batzorde guztiak, kide guztiak eta kontseilari exekutibo, dominikal, independente eta kanpokoan proportzioa (kapital-sozietateen egitura juridikoa ez duten erakundeek ez dute kontseilariaren kategoria beteko, eta testuaren atalean kontseilari bakoitzaren kategoria azalduko dute, dagokion araubide juridikoaren arabera, bai eta Ikuskaritza Batzordearen eta Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen eraketako baldintzak nola betetzen dituzten ere):

Ikuskaritza Batzordea

Izena	Kargua	Kategoria
MARÍA CARMEN IÑURRIA LANDERAS	Lehendakaria	
ADOLFO PLAZA IZAGUIRRE	Kidea	
ELENA ZARRAGA BILBAO	Kidea	

Kontseilari dominikalen %-a	
Kontseilari independenteen %-a	
Kanpokoan %-a	
Bilera-kopurua	10

Azal ezazu batzorde horrek zer eginkizun dituen esleituta, deskribatu antolatze eta funtzionatzeko erabiltzen dituen prozedurak eta arauak, eta laburtu ekitaldian zehar egin dituen jarduketarik garrantzitsuenak.

Ikuskaritza Batzordearen eginkizun bereziak estatutuetan (36. bederatzi artikuluan) jasotakoak dira, alegia:

A) Batzar Nagusian argibideak ematea, bazkideek beren eskumeneko gaietan proposatzen dituzten arloei buruz.

B) Kanpoko kontu-auditoreen izendapena, luzapena edo kargu-uztea proposatzea Kontseilu Errektoreari, Batzar Nagusiak onespena eman diezaien.

C) Barne-auditoretzako zerbitzuak gainbegiratzea.

D) Sozietatearen barne-kontrolerako sistemen eta finantza-informazioaren prozesua ezagutzea.

E) Kanpoko auditoreekin harremanak izatea, horien independentzia arriskuan jar dezaketen gaien inguruan, kontu-auditoretzaren garapen-prozesuari loturiko beste edozein gairen inguruan, eta kontu-auditoretzaren legerian eta auditoretza-arau teknikoetan aurreikusitako gainerako jakinarazpenen inguruan informazioa jasotzeko.

F) Urtean behin, kontu-auditoretzaren txostena argitaratu aurretik, kontu-auditoreen edo auditoretza-sozietateen independentziari buruzko irizpena jasoko duen txostena argitaratzea. Edozein kasutan, aurreko atalean aipatu dugun zerbitzu osagarriak emateari buruzko iritzia eman beharko du txosten horretan.

Era berean, Kontseilu Errektorearen arautegiaren 10.3 artikuluari jarraikiz, finantza-informazio arautua osatu eta aurkezteko prozesua gainbegiratzea eta jokabide-kodeak eta gobernu korporatiboaren arauak betetzen direla jagotea ere baditu esleituta.

Estatutu sozialen arabera, Ikuskaritza Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deialdia egiten badu, batzordeak berak edo beste edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, eta erabakiak gehiengo soilez hartuko dira; lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Maria Carmen Iñurria (batzordeko lehendakaria) eta Elena Zarraga kontseilari independenteak dira (kopuru osoaren % 67) eta Adolfo Plaza kontseilari lan-bazkidea da (kopuru osoaren % 33). Batzordean ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik.

Kontseilari lan-bazkideak lan-bazkide moduan egiten du lan entitatean eta ez du goi-zuzendaritzako eginkizunik betetzen.

Ikuskaritza Batzordeak 2017an egindako jarduketarik garrantzitsuenen artean, hauek dira nabarmengarrienak:

- Caja Laboralak argitaratutako finantza-informazioa osatu eta aurkezteko prozesua gainbegiratu du, Barne Ikuskaritzako departamentuaren deskarguen bidez, eta egiaztapen hauek nabarmendu dira:

- Entitateak egindako urteko kontu indibidual eta bateratuak berrikusi ditu, bai eta dagozkien gestio-txostenak ere.
- Espainiako Bankuari igorri zaizkion hiru hilean behingo finantzetako egoera-orri publiko bateratuak berrikusi ditu.
- Entitateak sei hilean behin argitaratutako gardentasun-informazioa berrikusi du.
- Espainiako Bankuari igorritako baliabide-aitorpena berrikusi du sei hilean behin.
- Entitateak argitaratutako zuhurtziazko garrantziko informazioa berrikusi du.

- Finantza Informazioaren Barne Kontrolerako Sistema (FIBKS) gainbegiratu du, Barne Ikuskaritzako departamentuak ezarrita duen berrikuspen-prozedura erabiliz.

- Entitateak gauzatu duen kapitalaren autoebaluazio-prozesua gainbegiratu du.

- Barne-auditoretzaren eginkizunak gainbegiratu ditu, independentea eta eraginkorra izan dadin, eta, horretarako, Barne Ikuskaritzako departamentuak egindako jardueri buruzko informazioa jaso du, aldiari behin.

- Erabaki du kanpo-auditoretzako kontratua luza dezala proposatzea Kontseilu Errektoreari, Batzar Nagusiaren esanetara jar dezan.

- Kanpo-auditoretzaren emaitzari jarraipena egin dio, kanpo-auditorearekin bilerak eginez eta garrantzi bereziki jotako alderdiak aztertuz eta berrikusiz.

- Kanpoko auditoreen independentzia berresten duen iritzia eman du, kontu-auditoretzaren txostena argitaratu aurretik.

- Entitateak kanpo-auditorearekin kontratatzea proposatu zituen auditoretzaz gaindiko zerbitzuak ebaluatu eta, dagokionean, onetsi egin ditu.

Adieraz ezazu Ikuskaritza Batzordeko zer kontseilari izendatu den, kontabilitatearen, auditoretza-lanaren edo bien alorrean dituen ezagutzak eta esperientzia aintzat hartuta. Esan ezazu, halaber, batzordeko lehendakariak zenbat urte daramatzen karguan.

Eskarmentudun kontseilariaren izena	ELENA ZARRAGA BILBAO
Lehendakariak karguan daramatzen urteak	2

Izendapenen Batzordea

Izena	Kargua	Kategoria
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO	Lehendakaria	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	Kidea	
MARIA ESTHER KORTA ERRAZKIN	Kidea	
PABLO LUIS BRINGAS VELEZ	Kidea	
FRANCISCO JOSE DEAN PUEYO	Kidea	

Kontseilari dominikalen %-a	
Kontseilari independenteen %-a	
Kanpokoan %-a	
Bilera-kopurua	4

Azal ezazu batzorde horrek zer eginkizun dituen esleituta, deskribatu antolatzeko eta funtzionatzeko erabiltzen dituen prozedurak eta arauak, eta laburtu ekitaldian zehar egin dituen jarduketarik garrantzitsuenak.

2016ko apirilaren 29ko Kontseilu Errektoreak erabaki zuen Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea bereiztea, Kontseilu Errektorearen araudiko 11. artikulua aldatu ondoren.

Kontseilu Errektorearen araudian (11.b art.) jasota daude Izendapenen Batzordearen zeregin bereziak. Hauek dira:

- Kontseilu Errektoreko postu hutsak betetzeko hautagaiak bilatzea eta gomendatzea, Kontseilu Errektoreak edo Batzar Nagusiak onets ditzan.
- Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren arteko oreka ebaluatzea, izendapen zehatz baterako eginkizunak eta behar diren trebetasunak zehaztea eta postua betetzeko aurreikusita dagoen arduraldia balioztatzea.
- Aldian-aldian, eta gutxienez urtean behin, Kontseilu Errektorearen egitura, tamaina, osaera eta jardunbidea ebaluatzea, eta egin litezkeen aldaketen inguruko gomendioak ematea berari.
- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektoreko kideen eta Kontseiluaren beraren egokitasuna ebaluatzea eta ondorioak Kontseilu Errektoreari jakinaraztea.
- Aldian-aldian, Kontseilu Errektoreak goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzeko jorratzen duen politika aztertzea eta horren inguruko gomendioak ematea.
- Kontseilariak eta Funtsezko Langileak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatzeko Prozedurari buruzko Eskuliburuan esleitzen zaizkion eginkizunak.

- Kontseilu Errektorean ordezkari gutxien dituen sexuaren ordezkari helburua finkatzea eta ordezkari txikiena duen sexuaren presentzia handitzeko orientabideak ematea, finkatutako helburua lortze aldera.

Araudiaren arabera, Izendapenen Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deialdia egiten badu, batzordeak berak edo beste edozein kide eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, eta erabakiak gehiengo soilez hartuko dira; lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Roberto Ruiz de Infante (batzordeko lehendakaria) eta Jose Javier Saénz de Buruaga kontseilari independenteak dira (kopuru osoaren % 40), Jose Luis García eta Iñaki Josu Goñi kontseilari lan-bazkideak dira (kopuru osoaren % 40) eta Txomin García kanpoko beste kontseilari bat da (kopuru osoaren % 20). Batzordean ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik.

Kontseilari lan-bazkideak lan-bazkide moduan egiten du lan entitatean eta ez du goi-zuzendaritzako eginkizunik betetzen.

Kanpoko kontseilari esaten zaio kontseilarien gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

Izendapenen Batzordeak 2017an egindako jarduketarik garrantzitsuenen artean, hauek dira nabarmengarrienak:

- Kontseilu Errektorea osatuko duten hautagaiak ebaluatu eta aztertzeko, gomendioen txostena aurkeztea Kontseilu Errektoreari.
- Kontseilu Errektoreko, Zuzendaritza Nagusiko eta funtsezko langileriako kideen egokitasuna etengabe ebaluatzea, eta Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta eskarmentuaren oreka ebaluatzea.
- Kontseilu Errektorearen egiturari, tamainari, eraketari eta jarduketaren ebaluazioari buruzko txostena aurkeztea.
- Goi-zuzendaritzako kideak hautatu, izendatu eta ordezkatzeari buruz Kontseilu Errektoreak egindako politika-proposamena berrikustea.
- Caja Laboraleko kontseilariak eta funtsezko langileak hautatzeko eta horien egokitasuna ebaluatzeko prozedurari buruzko eskuliburua aldatzeko proposamenak egitea.

Ordainsarien Batzordea

Izena	Kargua	Kategoria
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO	Lehendakaria	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	Kidea	
MARIA ESTHER KORTA ERRAZKIN	Kidea	
PABLO LUIS BRINGAS VELEZ	Kidea	
FRANCISCO JOSE DEAN PUEYO	Kidea	

Kontseilari dominikalen %-a	
Kontseilari independenteen %-a	
Kanpokoan %-a	
Bilera-kopurua	4

Azal ezazu batzorde horrek zer eginkizun dituen esleituta, deskribatu antolatzeko eta funtzionatzeko erabiltzen dituen prozedurak eta arauak, eta laburtu ekitaldian zehar egin dituen jarduketarik garrantzitsuenak.

2016ko apirilaren 29ko Kontseilu Errektoreak erabaki zuen Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea bereiztea, Kontseilu Errektorearen araudiko 11. artikulua aldatu ondoren.

Ordainsarien Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11.c artikuluan) daude jasota. Hauek dira:

- Kontseilu Errektoreari entitateko ordainsari-politika orokorra proposatzea eta ordainsarien alorrean Kontseilu Errektoreak hartu beharreko erabakiak (entitatearen arriskuan eta arriskuen kudeaketan eragina dutenak barne) prestatzea.
- Kontseilu Errektorea informatuta izatea identifikaturiko kolektiboan sartutako zuzendarien ordainsari-politikari buruz eta kontseilarien (izaera horregatik ordainketarik jasotzen dutenean) eta zuzendari nagusiaren eta parekoen ordainsari-politika orokorrari buruz, bai eta eginkizun exekutiboak betetzen dituzten Kontseilu Errektoreko kideen banakako ordainsariei eta kontratu-baldintzei buruz.
- Urtean behin ordainsari-politikaren aplikazioaren inguruko ebaluazio independente bat —barnekoa edo kanpokoak— egiten dela bermatzea.
- Entitatean ezarritako ordainsari-politika egoki betetzen dela zaintzea, eta, aldian-aldian, identifikaturiko kolektiboko zuzendarien, kontseilari izateagatik ordainsaria jasotzen dutenen, zuzendari nagusiaren eta horien parekoen ordainsari-politika aztertzea.
- Indarrean dagoen legeriak eta estatutu sozialek finkaturiko gainerako eginkizunak betetzea, baita Kontseilu Errektorearen erabakiz esleiturikoak ere.

Arautegiaren arabera, Ordainsarien Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deialdia egiten badu, batzordeak berak edo beste edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, eta erabakiak gehiengo soilez hartuko dira; lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Itziar Elgarresta (batzordeko lehendakaria) eta Esther Korta kontseilari independenteak dira (kopuru osoaren % 40), Pablo Luis Bringas eta Francisco Jose Dean kontseilari lan-bazkideak dira (kopuru osoaren % 40) eta Txomin García kanpoko beste kontseilari bat da (kopuru osoaren % 20). Batzordean ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik.

Kontseilari lan-bazkideak lan-bazkide moduan egiten du lan entitatean eta ez du goi-zuzendaritzako eginkizunik betetzen.

Kanpoko kontseilari esaten zaio kontseilarien gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

Ordainsarien Batzordeak 2017an egindako jarduketarik garrantzitsuenen artean, hauek dira nabarmengarrienak:

- Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren ordainsari-politika eguneratzea, identifikaturiko kolektiborako aldaketak proposatuz.
- Kontseilu Errektorearen ordainsari politika proposatzea, Batzar Nagusirako.
- Identifikaturiko taldeko kideei helburuak ezartzeko eta ordainketa aldakor indibiduala aplikatzeko proposatzea.
- Caja Laboralaren ordainsari-politikari buruzko barne-ebaluazioaren txostena aurkeztea.

Arrisku Batzordea

Izena	Kargua	Kategoria
ELENA ZARRAGA BILBAO	Lehendakaria	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	Kidea	
LUIS MARIA UGARTE AZPIRI	Kidea	
AINHOA GALLASTEGUI MARTÍNEZ	Kidea	
NAGORE LARRABEITI LIBANO	Kidea	

Kontseilari dominikalen %-a	
Kontseilari independenteen %-a	
Kanpokoan %-a	
Bilera-kopurua	9

Azal ezazu batzorde horrek zer eginkizun dituen esleituta, deskribatu antolatze eta funtzionatzeko erabiltzen dituen prozedurak eta arauak, eta laburtu ekitaldian zehar egin dituen jarduketarik garrantzitsuenak.

Arrisku Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11 bis artikuluan) daude jasota. Hauek dira:

- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, entitatearen arriskurako joera orokorraren (egungoaren eta etorkizunekoaren) eta arlo horretako estrategiaren inguruan, eta laguntzea estrategia hori eta arriskuak gestionatu, gainbegiratu eta murrizteko politika zehatzak ezartzen diren jagoten.
- Bezeroei eskainitako aktibo eta pasiboen prezio-politikak enpresa-eredua eta entitatearen arrisku-estrategia kontuan hartzen dituela zaintzea. Horrela izan ezean, hori konpontzeko plana aurkeztea Kontseilu Errektoreari.
- Kontseilu Errektorea aholkatzea, entitateko arrisku esanguratsu guztiak kudeatu eta gainbegiratzen.
- Arriskuak direla eta, estres-testari eta kapital-plangintzari lotutako aholkularitza ematea Kontseilu Errektoreari.
- Arriskuak gestionatzeko eta barne-antolakuntza eraginkorra izateko baliabide egokiak esleitzen direla bermatzea.
- Kontseilu Errektoretik erakundera eta alderantziz arriskuen inguruko informazio-kanal eraginkorrak daudela zaintzea eta batzordeak berak eta Kontseilu Errektoreak jaso behar duten arriskuei buruzko informazioaren izaera, kopurua, formatua eta maiztasuna zehaztea Kontseilu Errektorearekin batera.
- Aktiboen balorazioa, kredituen kanpo-kalifikazioen erabilera eta arriskuei buruzko barne-ereduak ikuskatzea.
- Zentzuzko ordainsari-politikak eta -jardunbideak ezartzen laguntzea. Ordainsari-sisteman aurreikusitako pizgarrien politikak arriskua, kapitala, likidezia eta etekinen aukera eta egokitasuna kontuan hartzen ote dituen aztertzea.

Araudiaren arabera, Arrisku Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deialdia egiten badu, batzordeak berak edo beste edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, eta erabakiak gehiengo soilez hartuko dira; lehendakariaren botoak ebatziko ditu berdinketak.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Elena Zarraga (batzordeko lehendakaria) eta Nagore Larrabeiti kontseilari independenteak dira (kopuru osoaren % 40), Ainhoa Gallastegui kontseilari lan-bazkidea da (kopuru osoaren % 20), Txomin García kanpoko beste kontseilari bat da (kopuru osoaren % 20) eta Luis Mº Ugarte kontseilari dominikala da (kopuru osoaren % 20). Batzordean ez dago kontseilari exekutiborik.

Kontseilari lan-bazkideak lan-bazkide moduan egiten du lan entitatean eta ez du goi-zuzendaritzako eginkizunik betetzen.

Kanpoko kontseilari esaten zaio kontseilarien gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

2017ko jarduerari dagokionez, bere eginkizunen artean hauek egin ditu Arrisku Batzordeak:

- Arrisku guztiei jarraipena eta kontrola egitea, APBren hiru hilean behingo deskarguen bidez.
- Arriskuen gaineko eskuliburu eta politiken aldaketak aztertu eta baliozkotzea.
- Arrisku-mota bakoitzerako mugen eta eskumenen eguneratze-prozesua aztertu eta baliozkotzea.
- 2016ko Kapitalaren Autoebaluazio Txostena (KAT) aztertu eta baliozkotza.
- Recovery Plana aztertu eta baliozkotzea.
- Arriskuarekiko grinaren esparrua (RAF) eta grinaren urteko aitorpena (RAS), jarraipena eginez, eta estres-testaren metodologia eta agertokia aztertu eta baliozkotzea.
- Formalizatutako eragiketen prezioak eragiketa-kostua gaintzen duela aztertu eta baliozkotzea, IX. eranskinari jarraikiz.
- Ordainsari-politikaren proposamena aztertu eta baliozkotzea.
- Errenta finko eta aldakorreko zorroen sailkapena aztertu eta baliozkotzea IFRS9arekin.

D ERAGIKETA LOTUAK ETA TALDE BARRUKO ERAGIKETAK

D.1. Zerrenda itzazu zure taldeko entitatearen edo entitateen eta akziodunen, partaide kooperatibisten, jabetza-eskubideen titularren edo entitatean pareko izaera duten beste edozeinen artean egindako eragiketak.

D.2. Zerrenda itzazu zure taldeko entitatearen edo entitateen eta administratzaileen, administrazio-organoko kideen edo entitateko zuzendaritzako kideen artean egindako eragiketak.

D3 Zerrenda itzazu talde barruan egindako eragiketak.

D.4. Esan zer mekanismo ezarri diren entitatearen edo haren taldearen eta administrazio-organoko kontseilarien, kideen edo zuzendarien artean egon litezkeen interes-gatazkak atzeman, zehaztu eta ebazteko.

Legeak aukera ematen du Kontseilu Errektorearen eta Batzar Nagusiaren erabakiei aurka egiteko, bazkide edo hirugarren baten edo batzuen mesederako eta Caja Laboralaren interesen kalterako badira. Horrez gain, behean aipatu ditugun arau bereziak aplikatuko dira, sor litezkeen interes gatazketan:

A) Arrisku-politikari buruzko eskuliburuaren 7. artikulua arabera, eta irizpide orokor gisa, Kontseilu Errektoreko kideek, zuzendari nagusiak, haien bigarren mailarainoko senideek eta lotutako sozietateek planteatutako arrisku-eragiketa guztiek berrespen zentralizatua eta Kontseilu Errektorearen onespina beharko dituzte. Horrez gain, Espainiako Bankuaren 2/2006 Zirkularrak, gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzkoak, ezarritako mugak eta baldintzak gainditzen badituzte, baimena eskatu beharko zaio Espainiako Bankuari eragiketa horiek gauzatzeko, eta, gainditzen ez badituzte, horien berri eman beharko zaio.

B) Kontseilu Errektoreak aurreko a) letran adierazi ditugun arrisku-eragiketei buruz erabaki behar duenean, beheago aipatuko ditugun baldintzak bete beharko dira. Hona hemen baldintzak:

- Akordioa isilpeko bozketaz hartuko da, gaia behar bezain argi gai-zerrendan sartu ondoren.

- Kontseilari guztien bi herenek ados egon behar dute erabakia hartzeko. Eragiketaren edo zerbitzuaren onuraduna kontseilaria edo lehen adierazi den ahaideren bat bada, interes-gatazka dagoela ulertuko da eta ezin izango du bozketan parte hartu.

- Ezkutuko botazioa egin eta emaitza ezagutzera eman ondoren, aktan agerrarazi ahal izango dira hartutako erabaki horri buruzko desadostasunak edo erreparoa.

Baldintza horiek berak bete behar dira Caja Laboralak beste erakunde batzuekiko dituen obligazioak nahiz eskubideak eratu, indargabetu, aldatu, berritu edo azkentzeko asmoa dagoenean, baldin eta kargu haiek edo haien senitartekoak buruak, aholkulariak, administratzaileak, goi-mailako zuzendariak, aholkulariak edo kapitalean % 5etik gorako partaidetza duten kideak badira, kasuan kasuko erakundean.

Kontseilariak izendatzeko, egokitasunari buruzko eskuliburuaren errespetatu behar da. Haren arabera, egokitasun hori egiaztatzeko ezinbesteko baldintza da kontseilariak agiri bat sinatzea, esanez ez duela inolako gatazka jarraiturik edo egiturazko gatazkarik Caja Laboralaren interesekin. Egoera hori urtean behin egiaztatzen da. Halere, kontseilariaren ardurapean dago Caja Laborala berehala jakinaren gainean jartzea, bere egokitasunean eragin lezakeen edozein egoera sortuz gero, eta bera izango da erantzulea, berandu jakinarazteagatik edo ez jakinarazteagatik, entitateari inolako kalterik sortzen bazaio.

E ARRISKUAK KONTROLATU ETA GESTIONATZEKO SISTEMAK

E.1 Azaldu ezazu zer irismen duen entitatearen Arriskuen Gestio Sistemak.

Arriskuak gestionatzeko sistemak era integralean funtzionatzen du. Arriskuen Arean zentralizatzen da ohiko kreditu-arriskua onartu, jarraipena egin eta berreskuratzeko ardura, bai eta interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta eragiketaren arriskuak neurtu eta kontrolatzeko zeregina ere. Hilean behin, arrisku guztien jarraipenaren berri ematen zaio Aktiboen eta Pasiboen Batzordeari (eragiketa-arriskuarena izan ezik), eta, hiru hilean behin, eragiketa-arriskuaren jarraipenaren berri Eragiketa Arriskuaren Batzordeari.

Arrisku guztien jarraipena era zentralizatuan egiten da. Aktiboen eta Pasiboen Batzordea da horren arduraduna, eta, eragiketa-arriskuaren kasuan, Eragiketa Arriskuaren Batzordea. Altxortegiaren eta kapital-merkatuaren arriskuak hortik kanpo gelditzen dira, berariaz uzten baitira Altxortegiaren departamentuaren ardurapean. Era berean, kreditu-arriskua ere kanpoan gelditzen da, bulegoei edo Arriskuen Areari dagokien eskumenetan.

E.2. Adieraz ezazu zein diren Arriskuen Gestio Sistema prestatzeaz eta burutzeaz arduratzen diren entitateko organoak.

Kontseilu Errektorea. Administrazio-organo gorena da. Entitateak hartzen dituen arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen azken arduraduna da. Bere eginkizunak aurrera eramateko, Arrisku Batzordearen laguntza jasotzen du —Kontseilu Errektoreko kideek osatzen dute—, eta APBn eta Arriskuen Batzorde Nagusian hartzen du parte zuzenean. Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuaren zuzendariari arriskuak zorrozki kontrolatzeko eta arriskuen deskargu sistematikoa egiteko eskatzen dio.

Arriskuen Batzorde Nagusia da arriskuaren alorreko zenbateko eta figura guztietan eskuduntzarik handienak dituen. Edozein eragiketa-mota baimendu dezake, salbu eta hauteskunde-kanpainak finantzatzekoak, gai hori Kontseilu Errektorearen ardura da eta.

Zuzendaritza Nagusia. Kontseilu Errektoreak bere gain utzi duelako, arrisku-politikak ezartzeaz arduratzen da. Arriskuen funtzioa antolatzeako, bereizi egin ditu gestio komertzialaren eta arriskuen onarpenaren funtzioak.

Arriskuen Areak, Eragiketa Arriskuaren Batzordeak (EABk) bereziki, arrisku guztiei buruzko jarraipen-eta kontrol-txostena bidaltzen die, hiru hilean behin, Arriskuen Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari, arreta berezia eskainiz ezarrita dauden mugak eta prozedurak zenbateraino bete diren.

Aktiboen eta Pasiboen Batzordea. Organo hori arduratzen da interes-tasaren arriskua, likidezia-arriskua, merkatu-arriskua eta kreditu-arriskua gestionatzeaz eta kontrolatzeaz. EABk arriskuen jarraipenari buruzko informazioa helarazten dio hilean behin, eta batzorde horretan hartzen dira likideziaren, interes-tasaren eta merkatuaren arriskuen gestioari lotutako erabakirik garrantzitsuenak.

Eragiketa Arriskuaren Batzordea. Eragiketa-arriskua kontrolatzen du. EABk arriskuen jarraipenari buruzko informazioa sortzen du hiru hilean behin.

Arriskuen Area. Partikularren eta enpresen kreditu-arriskua onartu, jarraipena egin eta berreskuratzeko ardura zentralizatzen du. Era berean, kreditu-arriskuaren barne-ereduak sortu eta mantentzeaz eta likideziaren, interes-tasaren, merkatuaren eta eragiketaren alorreko arriskuak neurtu eta kontrolatzeaz ere arduratzen da.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua. Hierarkiari begira, Arriskuen Arearen mende dago; funtzionamenduan, berriz, Arrisku Batzordearen mende. Arrisku guztien ikuspegi orokorra ematen du, guzti-guztiak neurtu eta kontrolatzen ditu eta. Departamentu horrek prestatzen ditu kreditu-arriskua onartu eta jarraitzeko barne-ereduak, eta, ildo beretik, bera arduratzen da interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta eragiketaren arriskuak neurtu eta kontrolatzeaz. APBri, Arrisku Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari bidaltzen dizkie txostenak.

Arriskuen Gestioaren Departamentua. Arriskuen Arearen mende dago. Etxeko eta merkataritzako bezeroekin kreditu-arriskua gestionatzeaz arduratzen da, hala onarpenari dagokionez, nola adiskidantzako eta auzi-aurreko faseetan egoera irregularrei jarraipena egiteari eta berreskurapenei dagokionez. Kobraezinak zehatzen parte hartzen du, eta kopuru jakin batera bitarteko aginpidea du.

Aholkularitza Juridikoko Departamentua. Arriskuen Arearen mende dago. Arrisku-eragiketetan dokumentu juridikoen bidezko babesa eskaintzeaz gain, enpresa-sarean auzia gestionatzen ere laguntzen du.

Altxortegiaren Departamentua. Finantzen Arearen mende dago eta finantza-erakundeen eta errenta finko pribatuaren kreditu-arriskua, merkatu-arriskuak, epe laburreko likidezia-arriskua eta APBn hartutako erabakien ondoriozko posizioak gestionatzeaz arduratzen da.

Araudia Betearazteko Departamentua. Araudia betearazteari lotutako alderdiak kontrolatzeaz eta jarraitzeaz arduratzen da. Entitateko hainbat area eta departamentu koordinatzen ditu.

Bulego-sarea. Partikularrekin nahiz enpresekiko kreditu-arriskua onartzeko prozesuaren lehen fasea da. Esparru horretan, hainbat ahalmen dituzte eskuordetuta, betiere entitatearen arrisku-politikak zehaztutako scoring/rating-mailen, alerten eta eskumenen esparruan. Arriskuaren onarpenak txikizkako sarearen ahalmenak gaindituz gero, erabakia Arriskuaren Arearen esku uzten da.

Barne Ikuskaritza. Aseguratzearen eta kontsulten alorreko eginkizun independente eta objektiboa betetzen du. Ikuspegi sistematiko eta diziplinatua emanez, arriskuak gestionatu, kontrolatu eta gobernatzeko prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzen du.

E.3 Azal itzazu negozio-helburuak lortzeko arrisku nagusiak.

Partikularrekiko eta enpresekiko negozio tradizionalako kreditu-arriskua (kontzentrazio-arriskua barne), egiturazko interes-tasaren arriskua, likidezia-arriskua, altxortegiaren eta kapital-merkatuaren arriskuak (kontrako alderdiaren, herrialdearen, kontzentrazioaren eta merkatuaren arriskuak), eragiketa-arriskua, ospe-arriskua eta negozio-arriskua.

E.4 Esan ezazu erakundeak arriskuarekiko tolerantzia-mailarik duen.

Kontseilu Errektoreak Arriskuarekiko Grinaren Esparrua (RAF) erabiltzen du, batik bat, helburu estrategikoak lortzeko bere gain har dezakeen arriskuaren mota eta maila ezarri, gestionatu eta kontrolatzeko. RAFari esker, entitatearen estrategia finkatzen duten pertsonak kontzientzia osoz onartzen dituzten estrategia horri dagozkion arriskuak.

Gobernantzari dagokionez, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua arduratzen da RAFaren inguruko guztiak gestionatzeaz, beharrak aurkitzeaz, tartean diren area guztiak koordinatzeaz eta APBri/Arrisku Batzordeari/Kontseilu Errektoreari proposamenak aurkezteaz. APBk eta Arrisku Batzordeak eginkizun garrantzitsua dute proposamenak aztertu eta gainbegiratzeko, Kontseilu Errektoreari bideratu aurretik, egoki irudituz gero onar ditzan.

Arriskuarekiko Grina ezartzeko, arriskuak bereganatzeko gaitasuna hartzen du kontuan entitateak, eta alderdi hauek begiratzen ditu batez ere:

- Entitateak arriskuak bereganatzeko duen gaitasun finantzarioa (kapitala eta likidezia).
- Negozioaren testuingurua: egoera makroekonomikoa, arau-arriskuak...
- Entitatearen arrisku-kultura.
- Arrisku bakoitzak berezkoa duen arriskua.
- Arrisku bakoitza bereganatzeko prestakuntza-maila eta trebetasuna: arrisku-prozesuen onurak, arrisku bakoitzean parte hartzen duten pertsonen ezagutzak eta prestakuntza, arrisku-mota bakoitza gestionatzeko eta kontrolatzeko azpiegitura teknologikoak duen gaitasuna...

RAFek adierazle- eta metrika-egitura bat ezartzen du, errentagarritasunaren, kaudimenaren, likideziaren eta entitateak gestionatzen dituen arrisku-moten inguruan. Bi maila daude: lehena, funtsezko adierazleena eta, bigarrena, lehen mailakoak garatu edo osatzen dituztenena. Lehentasunezko dimentsioen artean sartzen dira errentagarritasuna, kaudimena eta likidezia, dimentsio horien inguruko CORE adierazleen lehen mailan, alegia. Metrika horiei guztiei helburuak esleitzen zaizkie, bai eta behaketa- eta tolerantzia-atalaseak ere. Horiei esker, entitateak bere gain har dezakeen arriskua zehazten da, hau da, arriskuarekiko abertsio-maila.

Helburu estrategikoak lortzeko, arrisku-profil ertain-baxua izan nahi du entitateak; Arriskuarekiko Grinaren Aitorpenean (RASean) zehazten da. RAS horren behaketa- eta tolerantzia-atalaseak arrisku-politika zuhurrari jarraikiz ezarri dira, eta entitateari estres-egoeretan ere kapitalizazio- eta likidezia-maila lasaietan eustea dute helburu. Entitateak jarraipena egiten die adierazle horiei, eta jarduketako-prozedura bat du ezarrita atalaseak gainditzen direnerako.

E.5 Adieraz ezazu zer arrisku gauzatu diren ekitaldian.

Interes-tasaren arriskuari dagokionez, inoiz ez da gainditu Kontseilu Errektoreak ezarrita duen eta APBK kontrolatzen duen muga.

Merkatu-arriskueta, soberakoak gertatzezkoak dira, hau da, mugak murrizteak eragindakoak eta ez posizioa handitzearen ondoriozkoak. Kasu horietan, kontrol-sistemek egoki funtzionatu dute. ABPK soberako horien berri izan du, eta posizioari eutsi ala ez erabaki du.

Likidezia-arriskuaren alorrean ez da tentsio-egoerarik sortu. Entitatearen likidezia jarrapen sistematikoari, aurreikuspenekiko desbideratzeen azterketari eta altxortegiaren hileko finantzaketa-planei esker, aurrerapen nahikoz aurreikus daitezke epe ertainera egon litezkeen kontrako inpaktuak, eta aukera dago behar diren neurri zuzentzaileak garaiz egiteko.

Kreditu-arriskuari eta partikularren eta enpresen segmentuetako eragiketei gagozkiola, kreditatu batekiko arriskuak estamentu bateko eskudantziak gainditzen dituenean, goragoko eskudantziak dituen hurrengo estamentura bideratzen da irizpena. Finantza-erakundeekiko eta korporazio handiekiko eragiketetan, entitatearen arriskuen gestioaren esparru barruan gauzatu da jarduera. Esan beharra dago entitateak muga nabarmen txikiagoak ezarri dituela araudiak arrisku handietarako finkatuta dituen aldean.

Eragiketa-arriskuan, berriz, entitatearen jardueraren ondorioz nahitaez sortzen diren eragiketa-galerak txikitu egin dira, atal kualitatiboan ezarrita dauden kontrolei esker. Entitateak hornidurak egin ditu, etorkizuneko beharrak estaltzeko.

Ospe-arriskuari dagokionez, bezeroekiko negozioan egoera batzuek eragindako publizitate negatiboa gestionatzen jarraitzen dugu.

E.6 Azaldu zer plan dauden entitatearen arrisku nagusiei erantzuteko eta horiek ikuskatzeko.

Barne-ikuskaritzak zehazten du entitatearen arriskuak barruan nola gainbegiratu. Izan ere, arriskuen gestio- eta kontrol-prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzea da haren zeregina.

F ARRISKUAK KONTROLATU ETA GESTIONATZEKO BARNE-SISTEMAK, FINANTZA-INFORMAZIOA EMATEKO PROZESUARI (FIBKS-ARI) DAGOKIONEZ

Azal itzazu arriskuak kontrolatzeko eta kudeatzeko sistemak osatzen dituzten mekanismoak, finantza-informazioa emateko prozesuari (FIBKSari) dagokionez.

F.1 Entitatearen kontrolaren arloa

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

F.1.1 Zer organo edo funtzio arduratzen dira FIBKS sistema (i) egokia eta eraginkorra izateaz, (ii) ezartzeaz eta (iii) gainbegiratzeaz?

Merkatuetan entitateari nahiz taldeari buruz argitaratutako finantza-informazioa fidagarria eta egokia izango dela ziurtatzeko, barne-kontrolako mekanismoak ditu ezarrita Caja Laboralak. Prozesu hori indartu egin zen, 2014ko ekitaldian Finantza Informazioari Buruzko Barne Kontrolako Sistema (aurrerantzean FIBKS) berriaren bidez.

Caja Laboralaren Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodearen 3.6 «Informazioaren fidagarritasuna» atalean, gobernu-organismoak eta horiek FIBKSaren alorrean dituzten zereginak daude jasota:

«Caja Laboraleko Kontseilu Errektorea arduratzen da FIBKS egokia eta eraginkorra ezarri, mantendu eta ziurtatzeaz, eta merkatuan entitateari nahiz taldeari buruz argitaratzen den finantza-informazioa osoa, fidagarria eta egokia izango dela kontrolatu eta bermatzeaz».

«Zuzendaritza Kontseiluaren eta Barne Ikuskaritzako Departamenduaren ardura da merkatura helarazitako finantza-informazioaren fidagarritasuna uneoro bermatzeko beharrezkoak diren kontrol-prozedura eraginkorrak diseinatzea eta ezartzea. Horretarako, beharrezko giza baliabideez eta baliabide materialez hornituko du entitatea, eta finantza-informazioa prestatzen duten pertsonen eginkizun hori betetzeko trebakuntza nahikoa eskainiko die».

Ikuskaritza Batzordearen eginkizuna da FIBKSak ondo funtzionatzen duela gainbegiratzea, finantza-informazio arautua prestatu eta aurkezteko prozesuan zehar. Bereziki, legezko errekerimenduak eta oro har onartutako kontabilitate-printzipioak zuzen erabiltzen direla ikuskatzen du. Zeregin horretan, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren laguntza du. Arriskuak kudeatu eta kontrolatzeko sistemak (horien artean FIBKSa) zuzen diseinatu eta ezarrita daudela gainbegiratzen laguntzen dio Ikuskaritza Batzordeari, eta behar bezala eta efizientziaz funtzionatzen dutela egiaztatzen du.

Azkenik, Finantzen Areako zuzendaritzaren mendeko Planifikazioko eta Gestio Kontrolleko Departamentuak arriskuak gestionatu eta kontrolatzeko sistemak diseinatzen eta ezartzen laguntzen du, batez ere merkatuetara igortzen den finantza-informazioa prestatu, aurkeztu eta osatzeko prozesuari dagokionez.

F.1.2 Badaude elementu hauek, batez ere finantza-informazioa sortzeko prozesuari dagokionez?

- Honako hauez arduratzen diren departamentu edo mekanismoak: (i) antolamendu-egitura diseinatu eta gainbegiratzeaz, (ii) erantzukizun- eta aginte-ildoak argi eta garbi zehazteaz, lanak eta zereginak behar bezala banatuz, eta (iii) Entitatean horiek egoki hedatzeko behar adina prozedura izateaz.

Antolamendu-egitura diseinatu eta aztertzea Antolamendu Departamentuari dagokio, baina baita lan horretarako area bakoitzak dituen baliabide-premiak aztertzea eta berrikustea ere. Azterketa hori antolamendu-egitura egokitzeko premia dagoenean egiten da, zerbitzu zentraletako area eta departamentuetan, eta, zenbat langile behar diren erabakitzeke ez ezik, unitate bakoitzaren antolamendu-egitura balidatzeko ere egiten da.

Era berean, bulegoen sare komertzialean, bulego bakoitzaren lan-zama neurtzen da, hilean behin, berariaz diseinatutako aplikazio informatiko bat erabiliz. Informazio hori Zuzendaritza Nagusira, Gestio Sozialeko (giza baliabideetako) zuzendaritzara eta Sare Komertzialeko Zuzendaritzara helarazten da, baliabideetan beharrezko doikuntzak egiteko.

Bestalde, Antolamendu Departamentua arduratzen da jarduketa-arlo bakoitzeko erantzukizun- eta aginte-ildoak zehazteaz. Jarduketa-arlo bakoitzean egingo diren zeregin eta lanak ere departamentu horrek zehazten ditu, eta area bakoitzaren gordailuan argitaratu.

2015ean, Antolamenduaren eskuliburua onetsi genuen, erakundeko eginkizunetarako gordailu bakarra, eta, 2016an, langile guztien eskura dagoen intranet korporatiboan argitaratu genuen, entitatearen organigrama orokorrearekin batera.

- Jokabide-kodea, onespene-organoa, hedapen- eta instrukzio-maila, sartutako printzipio eta balioak (adieraziz eragiketa-erregistroari eta finantza-informazioaren prestakuntzari buruzko berariazko aipamenik dagoen), ez-betetzeak aztertzeko organoa eta ekintza zuzentzaileak eta zigorrak proposatzekoa.

Entitateak Etika eta jokabide profesionalaren kodea du. Horren azken eguneratzea 2015eko ekainean onartu zuen Kontseilu Errektoreak.

Etika eta jokabide profesionalaren kodeak finantza-informazioaren fidagarritasunari buruz kontuan hartzeko alderdiak jasotzen ditu, 3.6 atalean. Horien artean nabarmentzekoak dira:

«Caja Laboralak bere finantzetako egoera-orriei eta horietan inpaktu nabarmena izan lezaketen gertakizunei buruzko finantza-informazio fidagarria, zorrotza, osoa eta egokia eman behar du.

Finantza-informazioa indarreko balorazio-printzipio eta -arauetan oinarrituz egiten dela bermatzeko, prozedura jakin batzuk daude ezarrita taldean. Lan-bazkide eta enplegatu guztiek arretaz bete behar dituzte horiek, bai eta informazioa erregistratu eta tratatzeko eginkizunak ere; izan ere, taldearen finantza-informazio publikoa osatzeko prozesuaren oinarri dira.

Erantzukizun horren ezarpena bereziki garrantzitsua da, taldearen finantzetako egoera-orriak egiteko behar diren datu eta txostenei dagokienez. Izan ere, beharrezkoa da horiek egoki erregistratu eta

interpretatzea, kontabilitateko saldo, transakzio edo kontingentzia bakoitzari dagozkion balorazio-irizpideak egoki ezartzen direla bermatzeko.

2015eko ekainean, Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburua onartu zen, bai eta Zigor-kodea betetzeari buruzko politika ere. Horrela, berretsi egin da Caja Laboralak arauak eta estandar etikoak errespetatzeko duen borondatea. Horretarako, gainera, zigor-kontuak betetzeko printzipioak ere ezarri ditu. Eskuliburu horri jarraikiz, Etika Batzordeak bere gain hartzen du Etika eta jokabide profesionalaren kodeko printzipioak betetzen direla bermatzeko eta ikuspegi penaletik legez kontrakoak izan daitezkeen jokabideak zaintzeko zeregina.

Bestalde, balore-merkatutarako Jokabideen Barne Araudia ere badu Caja Laboralak, eta hauei aplikatzen zaie: bertako Kontseilu Errektoreko kideei, taldeko sozietateen administrazio-kontseiluetako partaideei eta entitatearen balore-merkatuaren alorreko jarduera eta zerbitzuekin zerikusi zuzena duten edo kuxari buruzko informazio garrantzitsurako sarbidea izan ohi duten pertsonen —zuzendariak izan ala ez—.

- Salaketen kanala, Ikuskaritza Batzordea finantzen eta kontabilitatearen alorreko irregulartasunen, jokabide-kodean gertatzen diren ez-betetzeen eta erakundeko jarduera irregularren jakinaren gainean jartzeko, eta konfidentziala den ala ez adierazteko.

Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburua onetsi zela eta, salaketen kanala Etika Batzordeak gestionatzen du. Barne Ikuskaritzako zuzendaria partaide da batzorde horretan.

Salaketen kanal hori taldea osatzen duten sozietateetako bazkide, langile eta administratzaileen eskura dago. Haren funtzionamenduaren araubidea entitateko Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan dago jasota.

Etika eta jokabide profesionalaren kodea urratuz gero, Etika Batzordeari kanal horren bidez jakinarazten zaio indarrean dagoen legeriaren edota barne-araudiaren aurkako eragiketak edo jardunbideak antzeman direla. Ildo beretik, garrantzi handia izan lezaketen irregulartasunen berri ematen zaio, batez ere finantzei eta kontabilitateari lotuta.

Entitatearen Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan, kanalaren hedadura, edukia eta erabilera daude jasota, eta salaketaren konfidentziasuna bermatzen du.

Horrez gain, Ikuskaritza Batzordeak informazioa jasotzen du, aldiaren behin, Barne Ikuskaritzako Departamentuak egindako lanei eta entitateko jarduera irregularrekin zerikusia duten lanei buruz.

- Prestatzeko eta eguneratzeko aldiaren behingo programak, finantza-informazioa prestatzeko eta berrikusteko eta FIBKSa ebaluatzeko zereginak dituzten langileentzat; kontabilitate-arauak, auditoretza, barne-kontrola eta arriskuen gestioa behinik behin sartu behar dira.

Entitateak prestakuntza-plan bat du, finantza-informazioa sortzen, prestatzen eta berrikusten zuzenean diharduten langileek behar adinako trebakuntza eta gaitasun profesionala dutela bermatzeko. Horrela, bada, langile horiek indarreko arau-betekizunen berri jasotzen dute, etengabe.

Entitateko prestakuntza-sailak prestakuntzako jarduera eta programak gestionatzen ditu, eta egindako ikastaro guztien eta haien ezaugarrien erregistro eguneratua eramaten du. Ondoren, 2017ko ekitaldian FIBKSaren esparruan emandako ikastaro batzuk zerrendatuko ditugu: arriskuen analisia eta gestioa, araudia betearaztea, finantzetako egoera-orri bateratuen analisia, IFRS 9aren ezarpena...

Prestakuntza-saioak zuzenekoak eta lineakoak izan dira, eta barruko nahiz kanpoko prestatzaileek eman dituzte.

F.2 Finantza-informazioaren arriskuak ebaluatzea

Azal itzazu hauek behinik behin:

F.2.1 Zein dira arriskuak identifikatzeko prozesuaren ezaugarri nagusiak, hutsegitearena eta iruzurrarena barne, alderdi hauetan:

- Prozesua dagoen eta dokumentatuta dagoen.

Entitatearen zuzendaritzak «Committee of sponsoring organizations of the treadway commission» (aurrerantzean COSO) entitateak ezarritako nazioarteko estandarren arabera garatu du FIBKSa. Estandar horietan bost osagai finkatzen dira, barne-kontrolako sistemen eraginkortasuna eta efizientzia oinarritzeko:

- Jarduera horien guztien jarraipena egiteko kontrol-giro egokia sortzea.
- Entitateak bere finantza-informazioa prestatzean izan litzakeen arrisku guztiak ebaluatzea.
- Arriskurik larrienak arintzeko beharrezko kontrolak diseinatzea.
- Informazio-zirkuitu egokiak finkatzea, sistemaren ahultasunak edo eraginkortasunik ezak antzeman eta jakinarazteko.
- Kontrolak monitorizatzea, egoki funtzionatzen dutela eta denboran eraginkorrak direla bermatzeko.

Horrela, finantzetako egoera-orrietan eragin nabarmena duten arriskuak antzemateko prozesuak arreta berezia jartzen du finantza-informazioaren sorrerari eta arrisku horiek gauzatzen diren finantzetako egoera-orrietako area edo epigrafeei lotutako gestio-prozesu kritikoetan. Prozesuak eta areak aztertze prozesuan, faktore kuantitatiboak (saldoa eta granularitatea) hartzen dira kontuan, bai eta kualitatiboak ere (prozesuen automatizazio-maila, eragiketen estandarizazioa, kontabilitate-konplexutasunaren maila, aurreko ekitaldiarekiko aldaketak, antzemandako kontrol ahultasunak eta abar).

Finantza-informazioaren barne-kontrolako arriskuak antzeman eta ebaluatze prozesua dinamikoa da, etengabeko eboluzioa du denboran zehar eta unean-unean islatzen ditu taldearen negozioaren egoera, horri eragiten dioten arriskuak eta horiek arintzeko kontrolak. FIBKSaren kontrolen eraginkortasuna ebaluatze, arriskuak identifikatzeko prozesu hori hartzen da oinarri, antolamenduko eta taldeko negozioetako aldakuntzak aintzat hartuta eta materialtasun-mailari, gertagarritasunari edo kontrol horiek estaltzen dituzten arriskuen balizko eragin ekonomikoari erreparatuta.

- Prozesuak finantza-informazioaren helburu guztiak (existitzea eta gertatzea; integritatea; balioztapena; aurkezpena, banakapena eta alderagarritasuna; eta eskubideak eta betebeharrak) betetzen dituen, eguneratzen den eta zer maiztasunekin eguneratzen den.

Prozesua diseinatzeko, kontuan hartu dira kotizatutako erakundearen finantza-informazioari buruzko barne-kontrolaren dokumentua izeneko CNMVren gidan agertzen diren finantza-informazioaren helburu guztiak (existentzia eta gertaera, osotasuna, balorazioa, aurkezpena, xehakapena eta alderagarritasuna, eta eskubideak nahiz betebeharrak).

Aurreko atalean adierazienez, kuantitatiboak eta kualitatiboak dira FIBKSaren diseinuan sartutako arrisku-mota guztiak antzemateko erabili beharreko irizpideak. Gainera, argitaratutako finantza-informazioaren errore- eta iruzur-arriskuak ere hartzen dira aintzat.

Area materialak eta prozesu nabarmenak antzemateko prozesua gutxienez urtean behin egiten da, finantza-informaziorik berriena erabiliz. Gainera, aurrez identifikatu ez diren zirkunstantziak sortzen direnean ere egingo da ebaluazio hori, finantza-informazioan akatsak daudela azaleratzen badute, edo eragiketetan aldaketa handiak gertatzen badira eta, ondorioz, beste arrisku batzuk identifikatzen badira; egoera horietan sar daitezke taldearen egituraren aldaketak ekar lezaketen egoerak ere, hala nola aldakuntzak bateratze-perimetroan edo negozio-lineetan, edo gertatutako beste egintza garrantzitsu batzuk.

- Bateratze-perimetroa identifikatzeko prozesurik dagoen, kontuan hartuz, besteak beste, sozietate-egitura konplexurik, erakunde instrumentalik edo asmo bereziko erakunderik dagoen.

Entitateak prozedura bat du bateratze-perimetroa identifikatu eta eguneratzeko, eta Esku-hartze Departamentua da erantzulea. Hiru hilean behin, departamentu horrek partaidetzako sozietateen inbentarioa gainbegiratzen du, aldaketarik dagoen ikusteko, eta, hala bada, finantza-informazio bateratua lortzeko sistemetan sartzeko.

- Prozesuak bestelako arrisku batzuen —eragiketen gainekoak, teknologikoak, finantzarioak, legezkoak, ospari buruzkoak, ingurumenekoak...— eraginak aintzat hartzen baditu, finantzetako egoera-orriei eragiten dieten heinean.

Aurreko puntu batzuetan aipatu denez, ezarritako kontrol-estandarrek eta metodologia direla eta, bestelako arrisku batzuen —merkatuarena, kredituarena, eragiketena, teknologikoak, finantzarioak, legezkoak, ospari buruzkoak, beste mota batzuetakoak...— eraginak hartzen dira aintzat, finantza-informazioan eragiten duten heinean.

Eragiketa-arriskuari dagokionez, Caja Laboralak eredu bat du eragiketa-arriskua gestionatzeko. Horren barruan, arriskuak (barruko eta kanpoko iruzur-arriskua, arrisku teknologikoa, eragiketa-arriskua, negozio-jarduerako arriskua eta ezbehar-arriskua) eta horiek arintzeko kontrolak identifikatzen dira, eta horien balorazio kuantitatiboa egiten da. Eredu hori Eragiketa Arriskuaren Batzordeak gainbegiratzen du zuzenean, eta informatika-aplikazio batean eta politiken, prozeduren eta erabiltzaileen hainbat eskuliburutan dago euskarrituta. Barne-auditoretzari dagokio eragiketa-arriskuen balioztapena eta horiei esleitutako kontrolak gainbegiratzea.

- Entitateko zer gobernu-organok gainbegiratzen duen prozesua.

Arriskua eta kontrolak identifikatzeko prozedura gauzatzearen arduraduna Planifikazioko eta Gestio Kontrolleko Departamentua da, Finantzen Arearen mendekoa. Prozedura gainbegiratzeko ardura, berriz, Ikuskaritza Batzordeak du, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren bidez.

F.3 Kontrol-jarduerak

Esazu halakorik behinik behin baduzun, eta adierazi ezaugarri nagusiak:

F.3.1 Balore-merkatuetan argitaratu beharreko finantza-informazioa eta FIBKSaren deskribapena ikuskatzeko eta onesteko prozedurak, arduradunak nor diren zehaztuta. Finantzetako egoera-orrietan ondorio materialak sor ditzaketen transakzio-mota guztien jarduera- eta kontrol-fluxuei buruzko dokumentazio deskribatzailea (iruzur-arriskuei buruzkoa barne). Dokumentazio horretan, gainera, kontabilitate-itxierako prozedura eta iritzi, estimazio, balioztapen eta proiektzio nagusien berrikuspenak islatu behar dira.

Merkatuan argitaratzen den taldearen finantza-informazioa berrikusi eta baimentzeko prozedurak abiatzeko, aurrena berrikusi egiten ditu Finantzen Areako zuzendariak. Barne Ikuskaritzako Departamentuak urteko kontu indibidual eta bateratuak berrikusten ditu, Kontseilu Errektoreak formulatu aurretik. Ikuskaritza Batzordeak informazioa irakurri eta Finantzen Areako eta Barne Ikuskaritzako arduradunekin eta kanpo-auditoreekin eztabaidatzen du, Kontseilu Errektoreari bidali aurretik.

Entitateak bere area eta departamentuetako prozedura-eskuliburuak ditu, baita finantza-informazioari buruzko kontrol-areetakoak ere, finantzetako egoera-orrietan eragin materialak izan ditzaketen transakzioekin zuzeneko lotura duten jarduera eta kontrolak gauzatzeko. Eskuliburu horiek areek euren egin eta Kontseilu Errektoreak onesten ditu.

Prozeduretan, organigrama, prozesuan parte hartzen duten eginkizunak eta sistemak, eta prozesuaren ezaugarriak daude jasota. Orobat, arriskuaren eta kontrolen matrizeetan atal hauek ageri dira, besteak beste:

- Arriskuaren deskribapena
- Kontrol-jarduera
- Kontrolaren sailkapena: funtsezkoa/estandarra
- Kontrolaren kategoria: prebentziozkoa/detektatzekoa
- Metodoa: eskuzkoa/mistoa/automatikoa
- Kontrola euskarritzen duen sistema
- Kontrolaren eragilea eta arduraduna
- Kontrolaren maiztasuna
- Kontrolaren ebidentzia

Ondoren, entitatearen finantza-areei lotutako prozesu nabarmenak zehaztu dira (zeharkako prozesuak eta negozio-prozesuak bereiziz); horietarako aurretik aipatutako dokumentazioa dago:

Zeharkako prozesuak:

- Kontabilitate-itxiera
- Finkatzea
- Gestio fiskala eta legala
- Kontrol informatiko orokorrak
- Iritzi eta estimazioak

Negozio-prozesuak:

- Kreditu-inbertsioa
 - Ematea
 - Jarraipena eta berreskurapena
- Finantza-tresnak
- Zorra ordaintzeko jasotako aktibo higiezinak

Lehen aipaturako dokumentazio deskribatzaileak hauek hartzen ditu barne:

- Identifikatutako prozesuetako bakoitzean parte hartzen duten areen eta departamentuen xehetasuna.
- Hasiera-hasieratik prozesuarekin zerikusia duten jardueren prozedurei, kontrolei eta egiaztapenei buruzko finantza-informazioa nola sortu adierazten duen deskribapena.
- Prozesu bakoitzean parte hartzen duten sistema informatikoen identifikazioa.
- Entitatearen finantzetako egoera-orrietan eragin materiala duten arrisku nabarmenen identifikazioa.
- Kontrolen identifikazioa eta deskribapena, eta aurretik antzemandako arriskuekin lotzea.

Caja Laboralean, kontabilitate-itxierako prozesua mekanizatua dago: kontabilitatea automatikoki egiten da entitatearen aplikazioen bidez. Lehen prozesua egindakoan, Esku-hartze Departamentuak informazioa berrikusi eta aurreko hileko datuekin zein aurreikusitako zifrekin alderatzen du, hileko balantze-itxiera eta emaitza-kontua balidatzeko.

Filialen kontabilitate-itxiera dagokien entitateak egiten du, eta, higiezinaren sustapeneko sozietate batzuen kasuan, kontrataturiko hirugarren batek. Filialen informazioa jasotakoan, Caja Laboraleko Esku-hartze Departamentuak berrikusi egiten du, baterakuntza-prozesua egiteko.

Urteko kontuetan agertzen denez, behar izan denean estimazioak erabili dira, zenbait aktibo, pasibo, sarrera, gastu eta konpromiso balioztatzeko. Estimaziook entitate nagusiko eta partaidetzako erakundeetako goi-zuzendaritzako kideek egin dituzte eta administratzaileek berretsi. Entitateak iritziak edo estimazioak egiteko aukera ematen duten arlo nagusien nondik norakoak islatzen ditu urteko kontuotan, bai eta horien guztien inguruan taldeak aurreikusitako funtsezko hipotesiak ere. Estimaziorik garrantzitsuenek hauek dituzte oinarri:

- Zenbait aktibo narriatzeagatiko galerak
- Aktibo materialeko eta aktibo ukiezinako elementuei aplikatutako balio-bizitza
- Finkatzeko merkataritza-fondoaren balioztapena
- Kotizatu gabeko zenbait aktiboren arrazoizko balioa
- Horniduretan eta pasibo kontingenteetan espero den kostua eta bilakaera
- Aseguruengatiko pasiboak kalkulatzeko erabilitako hipotesiak
- Enplegu ondoko ordainketen ondoriozko konpromisoak eta pasiboak kalkulatzeko erabilitako hipotesi aktuarialak
- Kreditu fiskal aktibatuen berreskuragarritasunaren bilakaera

Horrez gain, Caja Laboralak iritzi eta estimazioak egiteko politika orokor bat du ezarrita FIBKSaren barruan. Aintzat hartu beharreko alderdi guztiak eta horiek prestatu eta berrikusteko erantzukizunak zehazten ditu politika horrek.

F.3.2 Finantza-informazioa osatzeko eta argitaratzeko prozesu nagusiei dagokienez, entitateko informazio-sistemen barne-kontrolerako politikak eta jardunbideak (besteak beste, eskuratzeko segurtasuna, aldaketen kontrola eta jarduketak, jarraikortasun operatiboa eta funtzio-bereizketa).

2017ko ekitaldian zehar, Segurtasun Integralerako Plan Zuzentzailea garatzen jarraitu dugu. Plan hori segurtasun-diagnostikoaren ondorioz egin zen; diagnostikoa, berriz, segurtasun integrala aztertzeke eta gobernuaren, zaintzaren, babesaren eta erresilientziaren alorretan hobekuntzak antzemateko.

Gobernuaren alorrean, aurretik segurtasun-politika integrala onetsita bazegoen ere, Segurtasunaren Arau Multzo berria onartu da. Segurtasuneko derrigorrezko eskakizun korporatiboak jasotzen dituen dokumentu-multzoa da. Area bakoitzaren helburua eta

segurtasun-arlo bakoitzean ezarri beharreko berariazko kontrolak zehazten dituzten estandar korporatiboak xehakutzen dituzte horietan finkatu diren politikek. Segurtasuneko Arau Multzoa entitate osoan ezarriko da, eta dagoeneko finkatu dira bertako atazak aurrera eramateko arduradunak eta horien eginkizunak. Une honetan, ezagutarazteko fasean dago.

Babesari dagokionez, identitateen gestioaren ekimena jarri da abian. Erabiltzaileen altak, bajak eta aldaketak gestionatzeko politikak eta prozedurak dagoeneko baditugun arren, ekimen honen helburua da hornikuntzaren gestioa, alden eta bajeen prozesuak, rolen gestioa eta horien blokeo eta monitorizazioak are gehiago hobetzea, arreta berezia ezarriz erabiltzaile pribilegiatuen gestioan.

Erresilientziaren alorrean, negozioaren jarraitutasuna gestionatzeko sistema garatzen jarraitzen dugu, eta dagoeneko amaitzen ari gara berreskurapen-estrategia berriak, krisiak gestionatzeko planak eta berreskurapen-planak.

Entitateak datuak prozesatzeko bi zentro ditu, elkarrengandik urruti, zein berre sarreren kontrolarekin, zaintzarekin eta segurtasuneko gainerako neurriekin (arriku potentzialak aztertu ostean ezarri dira).

F.3.3 Hirugarrenei azpikontrataturako jardueren gestioa gainbegiratzea helburu duten barne-kontrolako politikak eta prozedurak. Kanpo-adituen esku utzitako ebaluazio, kalkulu edo balioespenei dagokienez, finantzetako egoera-orrietan edonolako eragin materiala izan dezaketen alderdiak.

Entitateak hirugarrenek gauzatutako jarduerak berrikusten ditu aldizka, ikusteko zein diren garrantzitsuak finantza-informazioa osatzeko prozesuan eta zeinek eragin dezakeen zeharka bere fidagarritasunean. Gaur arte, entitateak ez du kanporatu finantza-informazioan eragin garrantzitsua duen prozesurik. Halere, entitateak aditu independenteen txostenetara jotzen du, finantzetako egoera-orrietan eragin materiala izan dezaketen jardunbideen balioespenak ezagutzeko.

2017ko ekitaldian, hauek izan dira aditu independenteen balorazio eta kalkuluei lotuta hirugarrenei agindutako jarduerak: esleitutako higiezinaren tasazioen ingurukoak eta Caja Laboraleko kreditu-zorroko eragiketen bermetzat erabiltzen diren higiezinaren ingurukoak.

Entitateak kontrolak ditu ezarrita, tasazio-sozietateen jarduerari lotutako arriskuak arintzeko. Eragiketez arduratzen diren departamentuek gauzatzen dituzte kontrol-eginkizunok, eta baloratzailen independentzia eta balorazioen kalitatea bermatzea dute helburu. Era berean, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren laguntza ere jasotzen du ezarritako prozeduren eraginkortasuna egiaztatzeko.

F.4 Informazioa eta komunikazioa

Esazu halakorik behinik behin baduzun, eta adierazi ezaugarri nagusiak:

F.4.1 Batetik, kontabilitate-politikak finkatzeko, eguneratzeko eta interpretazioen inguruan sortutako zalantzak edo auziak bideratzeko funtzioa (kontabilitate-politiken area edo departamentua), antolakundeko eragiketa-arduradunekiko etengabeko harremanen bidez gauzatu beharrekoa. Bestetik, kontabilitate-politiken eskuliburu eguneratua, entitateari atxikitako unitate guztiek eskuragarri izango dutena.

Esku-hartze Departamentuak entitateko eta sozietate filialetako kontabilitate-politikak identifikatzen, finkatzen eta jakinarazten ditu, eta sozietate filialek eta entitatearen negozio-unitateek kontabilitate-gaiez egiten dizkioten galderari erantzuten die.

Entitateak kontabilitate-eskuliburu bat du finantza-informazioa prestatzeko moduei buruzko arauak zehaztu eta argitzeko. Halaber, arau horiek entitateko eragiketetan nola erabili ere argitzen du; adibidez, sozietateko filialentzako baterakuntza-paketeak. Dokumentu horietan, transakzio-mota bakoitzerako arauak zehatz-mehatz aipatzeaz gain, horien interpretazio zuzenak eman eta azaldu egiten dira, egoki bete daitezzen.

Hizpide ditugun dokumentuak aldian-aldian eguneratzen dira, eta aldaketa edo eguneratze garrantzitsu guztiak dagozkien sozietatei jakinarazten zaizkie.

Baterakuntza-paketeak taldeko sozietate filial bakoitzak egin behar ditu, eta Esku-hartze Departamentua arduratzen da partaidetzako sozietate horiek taldeak ezarritako kontabilitate-politikak betetzen dituzten gainbegiratzeaz. Departamentuak, filialen informazioa aztertu eta berrikusi ondoren, egoki deritzen zuzenketak egiten ditu.

Finantza-informazioaren inguruko arauetan finantzetako egoera-orrietan eragin dezakeen edozein aldaketa egiten denean, Esku-hartze Departamentuaren ardura da kontabilitate-arauak berrikustea, aztertea eta eguneratzea. Era berean, departamentu horrek du aldaketa edo eguneratzeok entitateko negozio-unitatei eta filialei jakinarazteko ardura.

Entitateak eta bere taldeak aplikatzen duten kontabilitateko finantza-informazioaren esparruak hauek hartzen ditu barne: (i) Europar Batasunak onartutako finantza-informaziorako nazioarteko arauak eta (ii) Espainiako Bankuaren 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularra —4/2017 Zirkularrak indargabetu zuen, 2018ko urtarrilaren 1ean—.

F.4.2 Finantzetako egoera-orri nagusiei, oharrei eta FIBKSari buruzko finantza-informazioa formatu homogeen bidez eskuratzeko eta prestatzeko mekanismoak, entitateko edo taldeko unitate guztiek ezar eta erabil dezaten.

Finantza-informazioa egiaztatzeko datuak osoak, zehatzak eta egokiak direla eta horiek dagozkien unean eta moduan jakinarazten direla bermatzeko kontrol-neurriak daude. Finantza-informazioa bateratu eta prestatzeko prozesua zentralizatuta du entitateak.

Prozesuan zehar, sozietate filialek jakinarazitako finantzetako egoera-orri buruzko baterakuntza-paketeak *input* gisa erabiltzen dira, ezarritako jarraibideen eta formatuen arabera, eta eskatutako gainerako finantza-informazioarekin beste horrenbeste egiten da, bai kontabilitateko harmonizazio-prozesuan, bai ezarrita dauden informazio-beharrak estaltzeko. Sozietate filialek emandako finantza-informazioa Esku-hartze Departamentuak berrikusten du.

Entitateak zenbait kontrol ditu ezarrita, sozietate filialek eta negozio-unitateek helarazitako finantza-informazioaren fidagarritasuna eta erabilera zuzena bermatzeko. Horrela, besteak beste, baterakuntza-idazpenen zuzentasuna eta emaitzen eta aurrekontuen arteko aldeak gainbegiratu eta Espainiako Bankuak finkatutako egoera-orrien kontrolak egiten ditu, balantzeko partidak eta emaitza-kontuak konparatzeko.

F.5 Sistemaren funtzionamendua gainbegiratzea

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

F.5.1 Ikuskaritza Batzordeak FIBKСа gainbegiratzeko gauzatu dituen jardueren berri emateaz gain, entitateak barne-auditoretzako funtziorik egiten duen adieraziko da. Horietako funtzioetako bat barne-kontrolerako sistema (FIBKСа barne) gainbegiratzen ari den batzordeari laguntzea izango litzateke.

Halaber, ekitaldiko FIBKSaren ebaluazioaren berri emango da, bai eta ebaluazioaren arduradunak emaitzak jakinarazteko erabilitako prozeduraren berri ere. Azkenik, entitateak kasuan kasuko neurri zuzentzailei buruzko ekintza-planik ba al duen eta finantza-informazioan izango duen eragina kontuan hartu duen zehaztuko da.

Barne-auditoretzako zerbitzua gainbegiratzeaz gain, Ikuskaritza Batzordearen zereginetako bat da finantza-informazioa landu eta aurkezteko prozesua eta sozietatearen barne-kontrolerako sistemak gainbegiratzea. Jarduera horiek Barne Ikuskaritzako Departamentuan eskuordetzen ditu.

Barne Ikuskaritzako Departamentuak lau atal ditu, funtzioak egoki betetzeko: Finantza Unitateen Ikuskaritza, Bezeroak Kudeatzeko Unitateen Ikuskaritza, Urruneko Ikuskaritza eta Informatika Ikuskaritza. Finantza-informazioaren fidagarritasuna bermatzeko, prozedura- eta kudeaketa-jarduketan eraginkortasuna ziurtatzeko, barne- eta kanpo-arau aplikagarriak betetzeko eta Entitatearen ondarea babesteko beharrezkoak diren barne-kontrolerako neurriak ezartzea da area horren zeregin nagusia.

Bestalde, entitatearen Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodearen arabera, merkatura helarazitako finantza-informazioaren fidagarritasuna une oro bermatzeko beharrezkoak diren kontrol-prozedura eraginkorrak diseinatzea eta ezartzea ere Zuzendaritza Batzordearen eta Barne Ikuskaritzako Departamentuaren ardura da.

Bere helburua lortzeko, Barne Ikuskaritzak ikuskapen programatuak gauzatu ohi ditu, arriskuak kontrolatzeko ezarritako sistemak berrikusteko, barne-jarduketan prozedurak aztertzeko eta unean uneko kanpo- eta barne-arau aplikagarriak zenbateraino bete diren ikusteko.

Garrantzi berezikotzat jotako prozesuen berrikuspena bere urteko jarduketa-planean sartzen du Barne Ikuskaritzako Departamentuak, guztiak hiru urteko epean berrikusita izateko helburuarekin. Garrantzi berezikotzat jotako zenbait arlo edo prozesu kanpo uzten ditu, besteak beste kontabilitate-itxieraren prozedura, iritzi eta estimazioak berrikustea eta informazio-sistemen gaineko kontrol orokorrak; izan ere, horiek urtean behin ebaluatzen dira.

2017ko ekitaldian FIBKSari egindako gainbegiratze eta ebaluazioak berrikuspen hauek hartu ditu barne:

- Kontabilitate-itxierako eta baterakuntzako zeharkako prozesuen berrikuspena. Horrez gain, Caja Laboralak argitaratutako finantza-informazioa landu eta aurkezteko prozesua gainbegiratu da.
- Zuzkidura eta pasibo kontingente garrantzitsuak kalkulatzeko erabilitako iritzi eta estimazioen berrikuspena.
- Kontrol orokor informatikoen zeharkako prozesuaren berrikuspena.
- Legearen eta zergen alorreko gestioaren zeharkako prozesuaren berrikuspena.

2017an egin den FIBKSaren berrikuspenaren eta ebaluazioaren emaitza Ikuskaritza Batzordeari aurkeztu dio, aldiaren behin, Barne Ikuskaritzako Departamentuko zuzendariak.

F.5.2 Eztabaida-prozedurarik dagoen. Prozedura horren bidez, kontu-auditoreak (auditoretzako arau teknikoetan xedatutakoari jarraikiz), barne-auditoretzako funtzioen arduradunak eta gainerako adituek urteko kontuak berrikusteko prozesuetan edo unean uneko bestelako jardunbideetan zehar lortutako informazioa goi-zuzendaritzari, Ikuskaritza Batzordeari edo entitateko administratzaileei helaraziko dio. Era berean, behatutako ahultasunak zuzentzeko edo indartzeko ekintza-planik dagoen jakinaraziko da.

Ikuskaritza Batzordea ekitaldi bakoitzean birritan biltzen da kanpo-ikuskariekin.

- Behin, urteko auditoretzarako behin-behineko bisitaren ondoriozko atariko lana bukatzen denean. Kanpo-auditoreak ondorioen berri ematen du bertan.
- Beste behin, urteko kontuen formulazioari ekin baino lehen. Kanpo-auditoreak bere lanaren behin betiko ondorioak ezagutarazten ditu bertan.

Kontu-auditoreak goi-zuzendaritzarekin eta Barne Ikuskaritzako zuzendaritzarekin zuzeneko harremanak izan eta bilerak egiten ditu aldizka, bere lanerako behar duen informazioa lortzeko eta aurkitutako ahultasunak mintzatzeko.

Kanpo-ikuskariek barne-kontrolaz egindako iradokizun eta gomendioen memoranduma Ikuskaritza Batzordeari aurkezten zaio lehenbizi, eta, gero, entitatearen Kontseilu Errektoreari, onar dezan. Dokumentu horretan, Zuzendaritza Nagusiak gomendio bakoitzari buruz egindako iruzkinak eta, dagokionean, ahultasunak zuzentzeko ekintza-planak edo neurriak jasotzen dira.

Azkenik, kanpo-auditoreak emandako gomendioen garrantziaren arabera, barne-auditoretzako urteko planak ezarritako neurrien jarraipena egitea ere aurreikusten du.

Barne Ikuskaritzak egindako lanen emaitzari dagokionez, departamentuko zuzendariak ikuskatutako zentroko arduradunei eta, garrantziaren arabera, Zuzendaritza Kontseiluari eta Ikuskaritza Batzordeari aurkezten dizkie txostenak. Gainera, txostenetan proposatutako gomendioen ezarpen-mailaren jarraipena egiten du.

Bestalde, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren zuzendaritzak eskatuta, Ikuskaritza Batzordea gutxienez hiru hilik behin biltzen da, bere erantzukizunetako bat betetzeko, alegia: Zuzendaritzaren lan nagusiei buruzko xehetasunak jasotzeko.

F.6 Bestelako informazio garrantzitsua

F.7 Kanpo-ikuskariaren txostena

Jakinaraz ezazu honako hau:

F.7.1 Merkatuetara helarazitako FIBKSaren informazioa kanpo-ikuskariak gainbegiratzen duen. Hala bada, entitateak haren txostena Eranskin gisa aurkeztuko du. Bestela, arrazoien berri eman beharko du.

Entitateak ez du beharrezkotzat jo merkatuetara helarazitako FIBKSaren informazioa aztertzeko eskatzea kanpo-auditoreari.

G **BESTE ARGIBIDE INTERESGARRI BATZUK**

Entitatean edo taldeko sozietateetan gobernu korporatiboaren alorrean alderdi garrantzitsuren bat txosten honen gainerako ataletan jaso gabe geratu bada eta sartu beharrekoa bada entitatearen edo taldearen gobernuaren egiturari eta jardunbideei buruzko informazio osatu eta arrazoituagoa emateko, azal ezazu labur-labur.

Atal honen barruan, txostenaren aurreko atalen inguruko beste edozein informazio, azalpen edo xehetasun jaso ahal izango da, baldin eta garrantzitsua bada eta ez bada errepikatzen.

Hain zuzen ere, adieraziko da gobernu korporatiboaren alorrean entitatea Espainiakoa ez den beste legeria baten mende dagoen. Hala baldin bada, eman ezazu txosten honetan eskatutakoaz gain entitateak eman beharrekoa den informazioa.

Entitateak aukera du, halaber, bere borondatez nazioarteko, sektoreko edo bestelako printzipio etikoen edo jardunbide egokien kode batzuetara atxiki den adierazteko. Hala bada, kode horren eta atxikitze-dataren berri emango du entitateak.

1.- Informazio honek A. Jabetzaren egitura atala osatzen du:

Caja Laboraleko bazkide diren kooperatiba eta horien merkataritza sozietate gehienak Mondragonen parte ere badira. Caja Laborala ere partaide duen korporazio hori askatasunez elkartutako kooperatiben elkarte da. Kooperatibok lankidetzeta-balioak partekatzen dituzte, eta elkarrekin jardunez lehiarako abantailak lortzea dute helburu.

Caja Laboralak aurreko ekitaldiko soberakinen % 15eko diru-laguntza (zergak eta kapitalerako interesak ordaindu ondoren) ematen die urtero MONDRAGON Inversiones S. Coop. sozietateari eta MONDRAGON Fundazioari (biak ere korporazioko partaide diren edo bertan elkartutako kooperatibek osatuta daude). Zenbateko hori Kooperatiba arteko Fondo Sozialetik (KFStik) kentzen da.

2.- Informazio honek C.1.5 Kontseilarien ordainsariak atala osatzen du:

Kontseilari lan-bazkideek ez dute ordainsaririk jasotzen Kontseilu Errektoreko kide izateagatik, langile moduan entitatean egiten duten lanagatik eskuratzen dutenaz gain. Kontseilu Errektoreko gainerako kideek ere ez dute inolako ordainsaririk jasotzen kontseilari izateagatik.

Caja Laboralak ordaindu egiten du lehendakariaren lana. Horretarako, zehaztutako prozeduren bitartez, kreditu-erakundeetarako araudiaren alorrean Caja Laboralak finkatutako ordainsariei buruzko irizpideak aplikatzen ditu.

Gobernu korporatiboaren urteko txosten hau entitateko administrazio-batzorde edo -organoak onetsi du, 2018-02-28an egindako bilkuran.

Adieraz ezazu administrazio-organoko zein kide edo kontseilarik eman duen txosten hau onestearen aurkako botoa eta zein abstenitu den.

Txosten hau aho batez onetsi da.